

Tako domiselnih in domišljenih vpisov "vsebine v formo", teksta v medij res ne vidimo pogosto. (Boštjan Lah za LGM)

Kdo pleše mrtvaški ples

Nebojša Pop Tasić:
Salto mortale, režija
(ter lutke, scenografija
in kostumografija)
Silvan Omerzu, Lutkovno
gledališče Maribor

PETRA VIDALI

Saj je bilo pričakovati, dober tekst in predstavo. In jasno, da se je potem zdelo tako. Ampak ne kot velik bum, mogoče ravno zaradi pričakovanj ne, verjetno pa tudi zaradi narave stvari same. Bolj kot sem si jemala čas, da jo zapišem, bolj je potem prihajala nazaj in močnejša je bila.

Smrt, torej. Tista, ki je najprej nameravala biti srednjeveški mrtvaški ples, ki pobere vse, od reveža do plemiča, in je potem ugotovila, da to danes več ne more biti. Ostala pa je izhodišče ali okvir, tisto, po čimer lahko merimo ali razlikujemo današnjo smrt.

Nebojša Pop Tasić izpiše svet, iz katerega je pregnana oziroma je v njem čudna mala obstranka. Svet, v katerem je stalna znanka iz črne kronike in s tem ponovljiva in ne edinstvena; svet, v katerem je medicina prevzela vlogo boga in poslednje sodbe.

Seveda avtor ne postavlja tez, malo mesto naseli z morilskimi mesarji, župani, ki poskrbijo za mesto brez smrtnih motenj, krokarskimi zdravniki in drugimi meščani – odjemalci storitev. In enim človekom, ki noče biti vse to, a ga seveda prisilijo, da jim ne bi z drugostjo kvaril užitka. Zato dobi njegovo telo – telo hiperaktivne, neustavljive marionete. Tako domiselnih in domišljenih vpisov "vsebine v formo", teksta v medij pa res ne vidimo pogosto. In ker noče

biti, kar postane, ker akrobat noče biti akrobat, ker noče kar naprej plesati (mrtvaškega) plesa, se ga neškodljiva in odrinjena smrt, zdi se, usmili. Salto mortale, še ena sodobna igra s smrtjo, še eno preigravanje smrti, je tokrat res smrten.

Lutke **Silvana Omerzuja** so zmeraj sublimno razgaljeni mehanizem za izgovarjanje in odrsko premikanje, vedno razkrivajoče lutko kot naravno stanje in metaforo; vedno že okostnjaki, zato jim smrt lepo pristoji. Ni bistvene razlike med smrtniki in smrtjo, razen ko gre res za čisto smrt, in tokrat gre. Prava smrt ni grozna, grozljivi so vsi drugi. In vsi, razen smrti, pravzaprav zelo veliko govorijo, govorijo gost in bogat tekst. Zato je glavnina premikanja tako rekoč mimična in ne gestična, "talking heads" in otrpli obrazi se zdi zmagovita groteskna formula. Gest (pa tudi kostumov) seveda ne manjka, vendar so minimalistično dozirane, da ne bi bilo naenkrat vsega preveč. Enako je s sceno, bolj poudarjeno gola in gladka in brezbarvna bi skoraj težko bila, škatlasto uokvirjanje z ostrimi robovi pa jo naredi še primerno neprodušno. Razmerja med povedanim in prikazanim so domišljena do sekunde, režija preigra vse možne registre odnosa med besedo in ilustracijo, od dodajanja do odvzemanja pomenov. Prav tako so odlično distribuirane vloge in prehodi med dramskimi in animacijskimi deleži znotraj posameznih vlog in celote. In igralci, **Barbara Jamšek, Maksimiljan Dajčman, Boštjan Sever, Elena Volpi** in **Anže Zevnik**, so mojstri doziranja, srhljivo hladno pripovedovalci, ki nepremično strmijo v publiko, in spretni animatorji podivjanih lutk, ko je treba.

Vzemite si čas (vsaj) za to smrt. Samo eno uro traja.